

कुंतीपुत्रस्त्विति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ परे अवश्यं भाविनि विधौ विधाने नियच्छति प्रवर्तयति ॥ ६ ॥ न शोच्यं शोको नाचरणीयः ॥ ७ ॥ कार्यं कृत्यं कार्यं करणीयं भवेत् इत्यन्वयः ॥ ८ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ २ ॥

संजय उवाच कुंतीपुत्रस्तु तं मंत्रं स्मरन्नेव धनं जयः ॥ प्रतिज्ञां मालमनोरक्षन्मुमोहाच्चित्यविक्रमः ॥ १ ॥ तंतु शोकेन संतप्तं स्वप्ने कपिवरध्वजं ॥ आससाद महते जाध्यायं तं गरुडध्वजः ॥ २ ॥ प्रत्युत्थानं च कृष्णस्य सर्वावस्थो धनं जयः ॥ नलोपयति धर्माभाभक्त्या भ्रेग्ना च सर्वदा ॥ ३ ॥ प्रत्युत्थाय च गोविंदं सतस्मा आसनं ददौ ॥ न चासने स्वयं बुद्धिं बीभत्सुर्व्यदधात्तदा ॥ ४ ॥ ततः कृष्णो महातेजा जानन्यार्थस्य निश्चयं ॥ कुंतीपुत्रमिदं वाक्यमासीनः स्थितमब्रवीत् ॥ ५ ॥ मा विषादे मनः पार्थ कृथाः कालो हि दुर्जयः ॥ कालः सर्वाणि भूतानि नियच्छति परे विधौ ॥ ६ ॥ किमर्थं च विषादस्तेतद्ब्रूहि द्विपदां वर ॥ न शोच्यं विदुषां श्रेष्ठशोकः कार्यविनाशनः ॥ ७ ॥ यत्तु कार्यं भवेत् कार्यं कर्मणा तत्समाचर ॥ हीनचेष्टस्य शोकः सहिशत्रुर्धनं जय ॥ ८ ॥ शोचन्नंदयते शत्रून् कर्शयत्यपि बांधवान् ॥ क्षीयते च नरस्तस्मान्न त्वं शोचि तुमर्हसि ॥ ९ ॥ इत्युक्तो वासुदेव नवीभत्सरपराजितः ॥ आबभाषेत दाविद्वानिदं वचनमर्थवत् ॥ १० ॥ मया प्रतिज्ञां महतीं जयद्रथवधे कृता ॥ श्वोस्मि हं तादुरात्मानं पुत्रघ्नमिति केशव ॥ ११ ॥ मत्प्रतिज्ञां विधातार्थं धार्तराष्ट्रैः किलाच्युत ॥ पृष्ठतः संधवः कार्यः सर्वैर्गुप्तो महारथैः ॥ १२ ॥ दशचैकाचताः कृष्ण अक्षौ हि ण्यः सुदुर्जयाः ॥ हतावशेषास्तत्रेमाहंत माधव संख्यया ॥ १३ ॥ ताभिः परितः संख्ये सर्वैश्चैव महारथैः ॥ कथं शक्येत संद्रष्टुं दुरात्मा कृष्ण संधवः ॥ १४ ॥ प्रतिज्ञां पारणं चापि न भविष्यति केशव ॥ प्रतिज्ञायां च हीनायां कथं जीवति मर्द्विधः ॥ १५ ॥ दुःखोपायस्य मे वीरविकांक्षा परिवर्तते ॥ द्रुतं च याति स विता तत एतद्वीम्यहं ॥ १६ ॥ शोकस्थानं तु तच्छ्रुत्वा पार्थस्य द्विजकेतनः ॥ संसृश्यां भस्ततः कृष्णः प्राङ्मुखः समवास्थितः ॥ १७ ॥ इदं वाक्यं महते जावभाषे पुष्करेक्षणः ॥ हितार्थं पांडुपुत्रस्य संधवस्य वधे कृती ॥ १८ ॥ पार्थपाशुपतं नाम परमास्त्रं सनातनं ॥ येन स वान्धुदैत्या न जघ्ने देवो महेश्वरः ॥ १९ ॥ यदितद्विदितं तद्यथो हं तां सिजयद्रथं ॥ अथाज्ञातं प्रपद्यस्व मनसा वृषभध्वजं ॥ २० ॥ तदेवं मनसा ध्यात्वा जोषमास्व धनं जय ॥ ततस्तस्य प्रसादा त्वं भक्तः प्राप्स्यसि तन्महतं ॥ २१ ॥ ततः कृष्णवचः श्रुत्वा संसृश्यां भोधनं जयः ॥ भूमावासीन एकाग्रो जागाम मनसा भवं ॥ २२ ॥ ततः प्रणिहितो ब्राह्मे मुहूर्तं शुभलक्षणे ॥ आत्मानमर्जुनोपश्रयद्रगने सह केशवं ॥ २३ ॥ पुण्यं हि मवतः पादं मणिमंतं च पर्वतं ॥ ज्योतिर्भिश्च समाकीर्णं सिद्धचारणसेवितं ॥ २४ ॥

॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ दुःखोपायस्य दुःखद्वारस्य प्रतिज्ञायाः विकांक्षा विसंवादः परिवर्तते प्रतिभाति ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ प्रणिहितः समाहितमनाः ॥ २३ ॥ २४ ॥